

Konvoj, dobové letouny i grippy. Takové budou letošní Slavnosti svobody

Město Plzeň si od pátku 5. května do pondělí 8. května připomene 78. výročí osvobození západočeské metropole americkou armádou. I letos nabídnou Slavnosti svobody bohatý program. Návštěvníci se mohou těšit nejen na vojenské kempy a hudební vystoupení, ale také na charitativní a sportovní akce. Oslavy vyvrcholí v neděli Konvojem svobody a přeletem dobových letounů. Do Plzně zavítají i rodinní příslušníci veteránů ze Spojených států amerických a Belgického království.

Tradiční vojensko-historická událost se letos v Plzni koná už po čtyřiatřicáté. „Slavnosti jsou pro nás symbolem míru, svobody a vděčnosti. Není město, které by každý rok slavilo konec druhé světové války v takovém formátu,“ uvedl primátor města Plzně Roman Zarzycký s tím, že letos Plzeň sice nenavštíví veteráni, nahradí je ale jejich příbuzní. „Mezi hosty z USA, kteří účast přislíbili, jsou třeba Dale Rieb – zeť George E. Thompsona, Kathleen Lemmons Hoffman – dcera zesnulého veterána Charlese R. Lemmonse, Tom Duncan – syn zesnulého Jamese H. Duncana a další,“ informoval primátor.

Konvoj svobody a stíhací letouny

V případě příznivého počasí bude letošní Convoy of Liberty obohacený o nevšední vzdušnou přehlídku a návštěvníci budou svědky přeletu, který Plzeň ještě nepamatuje. „Vzdušné síly Armády České republiky budou zastoupeny dvěma letouny JAS 39 Grippen, dvěma letouny L-159 Alca a dvoumotorovým vojenským transportním letounem Casa C-295M. Dále se představí letouny vzdušných sil armády Spojených států amerických, a to Boeing KC-135 Stratotanker a stíhací letadla F-22,“ vyjmenovala Jana Komišová, vedoucí Oddělení marketingu Magistrátu města Plzně. Letouny doprovodí také historické stroje Classic Trainers z letiště v Líních. „Poprvé nad Plzní poletí North American P-51 Mustang, AT 19 Stinson sloužící k přepravě personálu, cvičný dvouplošník B 75 Stearman a britský dvoumístný cvičný dvouplošník Tiger Month,“ dodala Jana Komišová.

Dobové americké kempy

Program již tradičně doplní vojenské kempy a dobové reálie. Lokalitu Křížíkových sadů a Proluky zaplní program projektu Plzeň 1945, který návštěvníkům Slavností svobody ukáže jako každý rok živý obraz amerického vojenského tábora a květnové ulice z roku 1945. Osazenstvo vojenského tábora bude připomínat příslušníky slavné americké 2. pěší divize a 109. evakuační nemocnice americké armády. Představí každodenní život amerického vojáka v době osvobození Československa, denní nástupy, údržbu výstroje i techniky. I Klub vojenské historie 16. obrněné divize rozloží v sadech vojenské kempy, předvede život vojáků, těžkou a lehkou obrněnou techniku, dílenské automobily, tahače podvalníky, přepravní techniku a v České republice jediný provozuschopný tank Sherman.

Českoslovenští vojáci a RAF za Plazou

Speciální program je připravený také v parku za OC Plzeň Plaza, kempovat tam budou vojáci Československé samostatné obrněné brigády a britské královské letectvo RAF. Tábor RAF včetně výstroje a vybavení letců za Plazou předvedou členové Klubu vojenské historie 276th Sqdn. (reenacted) RAF. Přítomny tam budou i ženy, příslušnice sboru Women's Auxilliary Air Force (WAAF), které se od roku 1939 angažovaly především v balení padáků,

údržbě radarů a letadel nebo v obsluze telefonů a telegrafů. Kemp nabídne například obvyklý postup vztyčování vlajky nebo pořadový výcvik a komentované prohlídky. V táboře bude k dispozici Jeep v markingu RAF a nedaleko bude stát replika stíhacího letadla Spitfire v měřítku 1:1 v markingu 312. stíhací peruti RAF a legendy Otty Smika, který do Plzně zapůjčil spolek letecké historie Czech Spitfire Club.

Kombinovaný oddíl a Klub historické a vojenské techniky v AČR za Plazou představí vybavení dobové ošetřovny, výstroj, výzbroj nebo polní kuchyni náležející Čs. samostatné obrněné brigádě. Mezi vojenskou technikou zde najdeme mimo jiné vozy Austin K2/Y ambulance, limuzíny Austin a Morris, motocykly Matchless a BSA a britská nákladní vozidla, např. Bedford QL. Novinkou letošního roku bude legendární Leyland Hippo.

Současná česká i americká armáda

Své místo bude mít za Obchodním centrem Plaza Plzeň Armáda České republiky s ukázkami vojenské techniky, prezentací pozemních složek a vojenské policie a s dynamickou ukázkou výcviku MUSADO. Vojenskou techniku zastoupí například vozidlo Pandur, pancéřová Tatra T-815, samohybná houfnice Dana, pojízdná převazovna POP 2 s vlekem nebo dělostřelecký radiolokátor Arthur.

Ve spolupráci s velvyslanectvím USA v ČR dojde při prezentaci Armády České republiky ke statické ukázce osmikolového obrněného vozidla armády Spojených států amerických Stryker 2. pluku kavalerie z Vilsecku. Před kulturním domem Peklo bude rozložen kemp klubu vojenské historie JTF (Joint Task Force) Raiders s expozicí americké pěchoty. Představí současnou americkou armádu s detailním výkladem o výstroji, výzbroji a vybavení. Patton Memorial Plzeň

Celoročně otevřené muzeum Patton Memorial Plzeň provozované příspěvkovou organizací Plzeň-TURISMUS mapuje cestu Spojenců od vylodění v Normandii přes bitvu v Ardenách až po osvobození českého západu, popisuje válečné události a ukazuje artefakty z konce války na západě Čech, výstrojní součásti a osobní předměty amerických vojáků, dary rodiny generála George S. Pattona a amerických i belgických veteránů, předměty z poválečné hospodářské pomoci UNRRA a mnoho dalších zajímavých a tematických exponátů. Návštěvníci Slavností svobody 2023 mohou muzeum navštívit v rozšířené otevírací době od 9 do 18 hodin a zakoupit i suvenýry a upomínkové předměty.

Poválečné roky svobody

Součástí oslav bude i výstava s názvem Poválečné roky svobody ve Smetanových sadech, v rámci níž si návštěvníci mohou připomenout, co se událo v poválečném období u nás během pobytu amerických vojáků. Dozví se, kdo se například zúčastnil vojenských přehlídek, jak se snažili Plzeňané a občané v regionu poděkovat americké armádě za osvobození, co pro český lid znamenala poválečná hospodářská pomoc UNRRA a jak se pak řízeně změnil náhled na roli americké armády při osvobození Československa s nástupem totalitního komunistického režimu v únoru 1948. Výstava je zároveň věnována památce Pavla Hauznera, plzeňského sběratele, pamětníka a propagátora vzpomínky na muže generála Pattona, který uchovával a předával prostřednictvím výstav a přednášek jeho svědectví o době konce válečné a poválečné.

Bohatý kulturní program se bude odehrávat na scéně na náměstí Republiky a v amfiteátru za OC Plzeň Plaza. Přehled programu včetně pietních aktů je k dispozici na www.slavnostisvobody.cz. Živý přenos vzpomínkového aktu Díky, Ameriko! a Konvoje svobody bude možné sledovat na facebookových profilech města Plzně a Slavností svobody.